

■ Даслоўна

ПА СІЛАХ ВЫЙСЦІ ЁЎ ЛІДАРЫ

Упэўнены старшыня Мінаблвыканкама Сямён Шапіра

Сёлета, нягледзячы на пэўныя складанасці, Мінская вобласць дынамічна развівалася, ва ўсіх сферах ёсць добрыя вынікі. Гэтай прыемнай навіной з журналістамі рэгіянальных і рэспубліканскіх выданняў падзяліўся на выязной прэс-канферэнцыі ў горадзе Узда старшыня Мінаблвыканкама Сямён ШАПІРА.

— Штогод матэрыяльна ўмацоўваюцца сацыяльная сфера, медыцына, культура, — адзначыў кіраўнік цэнтральнага рэгіёна. — Толькі сёлета купілі два апараты магнітна-рэзананснай тамаграфіі коштам каля 40 млрд недэнамінаваных рублёў. Налета плануецца набыць такія апараты і ангіёграфы для Слуцкай і Маладзечанскай цэнтральных раённых бальніц. Наогул, за апошнія тры гады ў ахову здароўя ўкладзе на 714 млрд рублёў (у цэнах да дэнамінацыі). Практычна ва ўсіх школах і дзіцячых садах, а іх у вобласці адпаведна 500 і 600, адбыўся або працягваецца рамонт, у тым ліку і гаспадарчым спосабам.

Падставы для аптымізму

У прамысловасці таксама атрымалася стабілізаваць сітуацыю. Сёлета галіна выйдзе па тэмпах вытворчасці прадукцыі на ўзровень 102%.

— Падзенне паказчыкаў удалося спыніць і пачынаецца іх рост. Сёлета значныя змены адзначаюцца на галоўных інвестыцыйных пляцоўках. Практычна завяршаецца будаўніцтва першага ў Беларусі завода па вытворчасці легкавых аўтамабіляў — сумеснага закрытага акцыянернага таварыства «БелДжы», — падкрэсліў Сямён Шапіра. — У будучым годзе на першым этапе прадпрыемства будзе выпускаць 60 тыс. легкавікоў у год.

Сямён Шапіра станоўча ацаніў работу Кітайска-беларускага індустрыяльнага парка «Вялікі камень». Важным для вобласці праектам ён назваў стварэнне нацыянальнай біятэхнічнай карпарацыі, якая выступіць заказчыкам па праектаванні і будаўніцтве высокатэхналагічных прадпрыемстваў па вытворчасці кармоў і кармавых дабавак для жывёлы. Інвестар гатовы ўкласці ў гэты праект больш як 200 млн долараў. Інвестарам праекта па ўзвядзенні Нежынскага горна-ўзбагачальнага камбіната ў Любанскім раёне выступае «Слаўкалій». Цяпер тут актыўна вядуцца работы.

Па тэмпах росту валавога рэгіянальнага прадукту Міншчына на другім месцы ў краіне. На думку старшыні Мінаблвыканкама, у цэнтральнага рэгіёна ёсць усе падставы выйсці па выніках года на лідарскія пазіцыі, паколькі ў адкрытым акцыянерным таварыстве «Беларуськалій» назіраецца рост вытворчасці.

Як адзначыў Сямён Шапіра, ні ў адной сферы няма застою. Добрыя вынікі паказвае фармацэўтыка. Лекавыя прэпараты,

якія выпускаюцца ў Барысаве, Лагойску, Нясвіжы, запатрабаваны за мяжой.

Зямля гаспадара любіць

Асобна спыніўся кіраўнік Мінскай вобласці на інвестарах, якім, згодна з Указам Прэзідэнта №138, у 2004 годзе былі перададзены нерэнтабельныя сельгасарганізацыі. Усе заняпалыя гаспадаркі былі прададзены, як кажуць, з малатка, літаральна за капейкі. На жаль, каля 20% з іх новыя ўласнікі давялі, мякка кажучы, да ручкі.

Разам з тым, астатнія прадпрыемствы працуюць. Хтосьці лепш, нехта горш. Шмат перамен адбылося, напрыклад, у сельгасарганізацыі, якую набыло ў вёсцы Цеплень Уздзенскага раёна сумеснае прадпрыемства «Беліта-Вітэкс»: пабудаваны сучасныя фермы, сховішча для садавіны і гародніны, наладжана вытворчасць.

У Мінскай вобласці выяўлена 15 тыс. гектараў зямель, якія неэфектыўна выкарыстоўваюцца. Іх прапанавалі ўзяць фермерам. Але тыя не спяшаюцца ўгоддзі асвойваць. «Гэтая справа матэрыяльна затратная, а на сённяшні дзень не ва ўсіх дастаткова грошай», — лічыць старшыня аблвыканкама.

З другога боку, забюракатызавана сістэма афармлення. Кіраўнік дзяржавы даручыў распрацаваць праграму паскоранага выдзялення. Але аблвыканкам не можа ўзяць на сябе такія функцыі, паколькі гэта прэрагатыва ўрада. «Я думаю, магчыма, трэба фермерам, якія згодны ўзяць участкі, аказваць і матэрыяльную дапамогу», — адзначыў Сямён Шапіра.

Урок «Даніэлы»

Што датычыцца ўрагана «Даніэла», то ён стаў добрым урокам для службаў і падраздзяленняў Міншчыны, мясцовых уладаў.

Стыхія больш за ўсіх закрунула Смалявіцкі, Крупскі, Бярэзінскі раёны. Але не прынесла вялікіх непрыемнасцяў месцічам. Шкода нанесена лясному фонду: павалены дрэвы. Вядзецца актыўная работа па расчыстцы ўгоддзяў, драўніна сартуецца. Тое, што нельга выкарыстаць, ідзе на дровы. Старшыня Мінаблвыканкама распарадзіўся дапамагчы людзям, дамы якіх закрунуў ураган. Яны атрымлівалі будаўнічыя матэрыялы, шыфер з цэментных заводаў, акрамя таго, былі задзейнічаны рэзервы Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. Матэрыялы з магазінаў адпусkalі без папярэдняй аплаты. У прыватнасці, частку сродкаў пацярпелыя атрымалі з абласнога бюджэту, каля 15—20% аплату «Дзяржстрах». 250 тыс. рублёў, якія выдзелілі дзве кітайскія фірмы, аддалі Смалявіцкаму раёну.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ. lazovskaya@zviazda.by

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й стар.)

Для дыетычнага харчавання прапаноўваем шэраг масла-тлушчавых прадуктаў з паніжаным утрыманнем халестэрыну, кандытарскія вырабы з нізкім працэнтам цукру. Упэўнена, што знойдуць свайго спажыўца і такія прадукты, як яблычныя чыпсы, смузі, зефір з прэбіётыкамі (рэчывамі, якія стымулююць жыццядзейнасць карыснай мікрафлоры кішэчніка. — Аўт.), напоі для спартсменаў, катэілі для нармалізацыі кішэчнай мікрафлоры, бульбяныя крокеты, галеты з начинкамі, прэсервы з прэснаводнай рыбы і многія іншыя карысныя прадукты.

На прадпрыемстве «Белтэхнахлеб» НАН Беларусі таксама ствараюць прадукты для здаровага харчавання. Тут выпускаюць узбагачаныя хлебабулачныя вырабы, у тым ліку для дыеты і лячэння. Распрацавана прадукцыя для хворых на цукровы дыябет — у ёй выкарыстоўваюцца новыя віды сыравіны, якія спрыяюць больш упэўненаму засваенню вугляводаў у арганізме і не прыводзяць да рэзкіх скачкоў узроўню цукру ў крыві.

— Цяпер сярод моладзі модна трымаць сябе ў форме, сядзець на дыетах, — лічыць **намеснік дырэктара гэтай установы Наталля ЛАПЦЕНАК**. — Таму мы распрацавалі тарты і пірожныя з паніжанай энергетычнай вартасцю, якія ўтрымліваюць значна менш калорый, чым аналагі, што прысутнічаюць на рынку Беларусі. У сваю чаргу, створаны і супрацьлеглыя прадукты — лінейка вырабаў «Шахцёрскі» з павышанай харчовай і біялагічнай каштоўнасцю. Яна разлічана на людзей, якія займаюцца цяжкай фізічнай працай. Ёсць распрацоўкі для людзей сталага ўзросту, напрыклад, лінейка хлябоў «Карысны», спажыванне якіх спрыяе ўмацаванню сардэчна-сасудзістай сістэмы, паляпшае фізічны стан арганізма і падаўжае актыўнае жыццё. Вельмі высокія патрабаванні ў нас да дзіцячай прадукцыі. Створаны хлебабулачныя і кандытарскія вырабы, збалансаваныя па ўтрыманні бялкоў, тлушчаў і вугляводаў і ўзбагачаныя селенам, жалезам, харчовымі валокнамі, вітамінамі групы В. Даволі востра ў краіне стаіць праблема з захворваннямі на цэлякію і фенілкетанурыю — для яе вырашэння мы распрацавалі безглютэнавыя макаронныя вырабы і хлябы пад маркай «Новы».

— Ва ўмовах нашай краіны малочныя прадукты — найбольш зручныя з тэхналагічнага пункту гледжання для правядзення працэдур узбагачэння, — паведаміла **загадчык лабараторыі прыкладных біятэхналогій і дзіцячага харчавання Інстытута мяса-малочнай прамысловасці НАН Наталля ЖАБАНОС**. — Сярод апошніх распрацовак нашага інстытута я б вылучыла кісламалочныя прадукты, якія ўтрымліваюць комплекс прабіятычных мікраарганізмаў і прэбіётыкаў. Гэта, напрыклад, лінейка дыетычнага лячэбнага харчавання, узбагачанага кальцыем і прэбіётыкамі, пад назвай «Біфімол». У сваіх вырабах выкарыстоўваем інулін — рэчыва, якое не толькі пазітыўна ўплывае на смак, але і спрыяе засваенню кальцыю.

Паводле слоў навукоўцы, такія прадукты прыйдуцца беларусам даспадобы ўзімку — падчас хвароб часта даводзіцца карыстацца антыбіётыкамі, якія забіваюць не толькі шкодную, але і карысную мікрафлору чалавека. Аднавіць яе дапамогуць малочнакіслыя

вырабы. Эрэшты, ёсць і шэраг людзей, якія маюць індывідуальную непераноснасць лактозы — спецыяльна для іх на рынак з новага года будуць выпушчаны прадукты з нізкім утрыманнем гэтага вугляводу — не больш за 1 грам на 100 мілілітраў.

Пра інавацыі ў сферы мясновага харчавання расказала **старшыня навуковай супрацоўніц аддзела тэхналогій мясных прадуктаў Інстытута мяса-малочнай прамысловасці Ірына КАЛТОВІЧ**. Паводле яе слоў, усе створаныя навукоўцамі прадукты распрацаваны з улікам рэкамендацый аічынных медыкаў і нутрыцыёлагаў. Адна з перспектывных распрацовак — вялікая лінейка мясных кансерваў, якія выпускаюцца на Аршанскім камбінаце. Гэта, напрыклад, узбагачаныя мінераламі і вітамінамі розных груп кансервы для дзяцей дашкольнага ўзросту, раслінна-мясныя кансервы для хворых на фенілкетанурыю, кансервы для харчавання цяжарных і кормячых жанчын.

Яраслаў ЛЫСКАВЕЦ. lyskavets@zviazda.by

Сродкі — на прарыў

У 2017 годзе Дзяржаўны камітэт па навуцы і тэхналогіях накіруе 20 працэнтаў рэсурсаў на «прарыўныя» праекты.

Пра гэтую паведаміў старшыня ДКНТ Аляксандр Шумілін. Паводле яго слоў, адной з галоўных праблем навуковай сферы з'яўляецца забюракатызаванасць сістэмы прыняцця рашэнняў. Так, напрыклад, калі вучоны з нейкіх прычын не змог дасягнуць усіх пастаўленых у праекце мэт, ён павінен вярнуць у дзяржаўны бюджэт сродкі, затрачаныя на працу. Такім чынам, многія спецыялісты адмаўляюцца ад распрацовак з высокім узроўнем рызыкі, бо фактычна не маюць права на памылку.

— З гэтай прычыны ў наступным годзе перад намі стаіць задача 20 працэнтаў фінансавання дзяржаўных навукова-тэхнічных праграм накіроўваць на так званыя «прарыўныя» праекты, дзе могуць быць незапланаваныя загадзя задачы. Як правіла, такія распрацоўкі з'яўляюцца найбольш прыбытковымі, але сёння вучоныя баяцца браць на сябе адказнасць за іх рэалізацыю. Калі гэтага ніхто і ніколі не рабіў у свеце, то гарантаваць, што гэта атрымаецца ў нас, нельга.

АЗДАРАЎЛЕННЕ З «НАДЗЕЯЙ» І ДЗЕДАМ МАРОЗАМ

Дзеці ад 6 да 17 гадоў, якія пражываюць у забруджаных у выніку аварыі на Чарнобыльскай АЭС раёнах краіны, штогод аднаўляюць сілы ў дзіцячым рэабілітацыйна-аздараўленчым цэнтры «Надзея». Учора для дзетак малодшага школьнага ўзросту і дзяцей-інвалідаў у цэнтры прайшло сапраўднае тэатралізаванае навагодняе свята з ласункамі і карагодам з Дзедам Марозам і Снягуркай.

Такое відовішчае мерапрыемства нясе ў сабе мацнейшы эмацыянальны зарад. Стварыць такое дома проста немагчыма, адзначалі бацькі дзетак, дзякуючы арганізатарам свята. Падарунак атрымаў таксама і сам цэнтр. Плазменны тэлевізар і радыёмікрафон прывёз з сабой **дырэктар Рэспубліканскага цэнтра па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва Генадзь БАЛБАТОЎСКІ**.

Ён адзначыў, што каля 80% ад агульнай колькасці сродкаў, што выдзяляюцца на аздараўленне і санаторна-курортнае лячэнне, расходуюцца менавіта на дзяцей. Штогод бясплатныя пущэўкі атрымліваюць больш за 80 тысяч дзяцей з чарнобыльскіх рэгіёнаў.

Непасрэдна цэнтр «Надзея», які знаходзіцца ў Мінскай вобласці пад Вілейкай, на працягу 21 дня летам прымае каля 450 дзетак, а ў навальны год — 320. У перыяд вучобы школьнікаў стараюцца накіроўваць у цэнтр цэлымі класамі разам з класным кіраўніком, каб малым было лягчэй адаптавацца і яны маглі эфектыўна аздараўляцца. А дзеці з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі праходзяць рэабілітацыю ў суправаджэнні бацькоў або валанцёраў.

Ірына СІДАРОК. sidarak@zviazda.by

■ Надвор'е

АДЛІГА НА ФОНЕ ВЕТРУ

Аднак у другой палове тыдня крыху пахаладае, калі ўначы месцамі будзе нават да мінус 9 градусаў

У апошні тыдзень года чакаецца цёплае, але няўстойлівае надвор'е, паведамляе начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага цэнтра па гідраметэаралогіі, кантролі радыеактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Мінпрыроды Дзмітрый РАБАЎ.

У першую палову тыдня праз нашы паўночна-ўсходнія раёны будзе рухацца цыклон з боку Балтыйскага мора. Ён прынясе ветранае і цёплае надвор'е. Ужо сёння паўсюдна пройдзе мокры снег і дождж, на асобных участках дарог галалёдзіца. На большай частцы тэрыторыі краіны прагназуецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с, па Брэскай і Гродзенскай абласцях — парывамі да 22 м/с. Тэмпература паветра — 1—4 цяпла. У сераду

надвор'е яшчэ мацней сапсуецца, бо на большай частцы тэрыторыі Беларусі пройдзе кароткачасовы мокры снег. У асобных раёнах прагназуецца мяцеліца, слабы галалёд, на дарогах галалёдзіца. Уначы і раніцай на значнай частцы тэрыторыі, а ўдзень — у асобных раёнах чакаецца ўзмацненне ветру парывамі да 15—20 м/с. Тэмпература паветра на працягу сутак складзе ад мінус 5 градусаў да 2 цяпла.

Ужо з чацвярга на Беларусі чакаецца рост атмасфернага ціску і паляпшэнне надвор'я. Вечер сціхне, ападкаў стане менш, будзе халаднаей. У чацвер уначы і раніцай у асобных раёнах краіны чакаецца невялікі кароткачасовы снег.

Паводле папярэдніх прагнозаў айчынных спецыялістаў, у навагодняе свята чакаецца не зусім зімовае, але спакойнае надвор'е. У суботу і нядзелю ў асобных раёнах краіны магчымы кароткачасовыя ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. На выключваюць сіноптыкі слабыя туман і галалёд, а на дарогах галалёдзіцу. Тэмпература паветра ўначы складзе ад нуля да мінус 5 градусаў, а па поўдні пры праясненнях — да 7 марозу. Праўда, удзень прагназуецца ад мінус 3 да плюс 3 градусаў.

Сяргей КУРКАЧ. kurkach@zviazda.by